

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ν. Γ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ
ΤΗΣ ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΣΧΟΛΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΙΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΚΥΡΙΑΚΟΥ

TAKH 13

1931

E.Y.ΔπηΣΚ.τ.Π
PANNINA 2006

III.

I. Ο Σ. ἐρωτώμενος ὑπὸ Ἐταίρου ἐὰν ἔρχεται ἐκ τοῦ ὠραίου Ἀλη. δῆλοῖς ἔρχεται ἀπὸ τοῦ σοφωτάτου Πρωτ., μεθ' οὗ ἔσχε μακρὸν διάλογον, καὶ προθύμως ἀποδέχεται τὴν θερμὴν παρακλησιν τοῦ Ἐτ. νάφηγηθῇ τὰ λεχθέντα : 1- 15 ὁ Σ. ἐρωτώμενος ὑπὸ Ἐτ. ἐὰν ἔρχεται ἐκ τοῦ ὠραίου Ἀλη. καὶ περὶ τῶν διαθέσεων τούτου πρὸς αὐτὸν δῆλοῖς ὅτι ἔρχεται ἀπὸ ἔκεινου, ἀλλὰ παρὰ τὰς καλὰς διαθέσεις τοῦ νέου δὲν ἐπρόσεξεν εἰς ἔκεινον πασόντα· 16-35 διότι εἶχεν ἀπορροφηθῆναι ὑπὸ τοῦ σοφωτάτου Πρωτ., μεθ' οὗ ἔσχε μακρὸν διάλογον· 36 - 41 παρακληθεὶς θερμῶς θὰ ἔκθεσῃ προθύμως τὰ λεχθέντα κατ' αὐτόν.— Τὸ κεφάλαιον εἶναι δραστικώτατον προδόρπιον δρεκτικὸν εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς πανδαισίας, εἰς ᾧ ή Πλατωνικὴ τράπεζα καλεῖ ημᾶς. "Αρχεται ἀπὸ τῶν παιγνιωδῶν ἐρωτήσεων Σ.— Ἐτ. καὶ καταλήγει εἰς τὴν σοβαρωτάτην καὶ ἀπροσδόκητον δήλωσιν τοῦ Σ. ὅτι ὁ Πρ. ἐπιδεδήμηκε τῷτην γε ἡδη ημέραν. Μετὰ μεγάλης τέχνης ὁ Πλάτων προκαλεῖ, συγκεντρώνει καὶ κατευθύνει τὴν προσοχὴν καὶ τὸ διαφέρον ημῶν περὶ τὸ πρόσωπον τοῦ πολυυμνήτου σοφοῦ. Ἡ δρεξις διαρκῶς προκαλεῖται καὶ ἐπιτείνεται α') πολλὰ εἰπε βοηθῶν ἐμοί, β') παρόντος ἔκεινου οὔτε προσεῖχον τὸν νοῦν ἐπελανθανόμην τε αὐτοῦ θαμά, γ') καὶ πολὺ καλλίον (ἐνέτυχον), δ') πῶς δ' οὐ μέλλει τὸ σοφώτατον κάλλιον φαίνεσθαι ; ε') σοφωτάτῳ... εἴσοι δοκεῖ σοφώτατος εἶναι Πρ., σ') τῷτην γε ἡδη ημέραν, ζ') πάνυ πολλὰ καὶ εἰπὼν καὶ ἀκούσας. Καὶ τὴν κορυφωθεῖσαν περιέργειαν τοῦ Ἐταίρου νὰ μάθῃ τὰ κατὰ τὸν διάλογον διαμειφθέντα ὁ Σ. προσφέρεται εὐχαρίστως νὰ ἴκανοποιήσῃ χωρὶς ποσῶς νὰ ἐκδηλώσῃ ἀνίαν ως ὑποχρεούμενος νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ αὐτά, προμήνυμα τοῦτο ἰδίου θριάμβου καὶ ταπεινώσεως τοῦ Πρωτ.— 1 φαίνει μετ' εἰρωνείας καὶ χάριτος ως ἐὰν ὁ Σ. προβάλλει ἐκ μυστηριώδους πράξεως αἰφνιδίως καθ' ᾧ ήν στιγμὴν οὖδεὶς τὸν ἀνέμενεν· πρβλ. καὶ τὰς μτφρ. ἀπὸ κυνηγεσίου, περὶ τὴν Ἀ. ὠραν.— Ἡ δῆλα δὴ... τοῦτο λέγει καμμύνων τὸν ὄφθαλμὸν καὶ πονηρῶς μειδιῶν, δπως καὶ τὸ ὡς γ' ἐν αὐτοῖς ημῖν εἰρησθαι.— εἴτα τε τοῦτο ή ἐρώτ. ἀπαθῆς καὶ ὑπόψυχος ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν θερμὴν φιλοπεριέργειαν τοῦ Ἐταίρου.— 11 εῦ... ἔδοξεν-ἀπὸ ἔκει-

Δ. Ν. Γουδῆ— Πλάτωνος Πρωταγόρας.

νον ἔρχομαι δ Σ. ἀπαντῷ εἰς τὰς δύο ἐρωτήσεις τοῦ Ἐταίρου 9-10 χιαστί, προτάξας ἐν τῇ ἀπαθείᾳ καὶ τῇ γαλήνῃ τῆς συνειδήσεώς του τὴν ἀπόκρισιν εἰς τὴν β' ἐρώτησιν.—12-5 αἱ γενικότητες καὶ αἱ ἀοριστίαι τῶν κέντρων τούτων ἐπιτείνουσι τὴν προσδοκίαν καὶ τὸ διαφέρον ἡμῶν.—**15 τοιοῦτον πρᾶγμα** δ σπουδαιότερος λόγος, δι’ ὃν δ Σ. ἥδυνατο νὰ μείνῃ ἀπαθής πρὸ τοῦ κάλλους τοῦ Ἀλκ., θὰ ἦτο ἀν εὔρισκεν ἄλλον ὠραιότερον αὐτοῦ ἀλλὰ τοῦτο κατὰ τὸν Ἐταίρον ἀδύνατον, διότι τὸ κάλλος τοῦ Ἀ. ἦτο ἀνυπέρβλητον.—**19 καὶ πολὺ γε** διαχυλογικὸς διάλογος ἐπιτείνει εἰς τὸ ἀκρότατον τὴν περιέργειαν καὶ τὴν κατάπληξιν τοῦ Ἐτ., πρβλ. τί φῆς 20.—**26 τὸ σοφώτατον**, (σοφῷ 20,) σοφωτάτῳ 30, σοφώτατος 31 ἥ ἀναδίπλωσις καὶ τὰ ὑπόθτ. λέγονται μετ' εἰρωνείας καὶ κορυφώνουσι τὴν περιέργειαν διὰ τοῦτο ἥ λ. *Πρωταγόρας* 31 ἐτέθη τελευταῖα πρὸς κατάπληξιν, καλὸν δὲ ἐν τῇ ἀναγνώσει νὰ κάμωμεν πρὸ αὐτῆς μικρὰν παῦσιν δ Πρωτ. ἀπεκαλεῖτο δ σοφώτατος καὶ αὐτὴ ἥ σοφία (ἥ προσωποποία τῆς σοφίας).—**32 ὁ τε λέγεις**; εὐχάριστος κατάπληξις πρβλ. τὰς δύο μικρὰς προτάσεις, τὰς ἐρωτήσεις καὶ τὸ ἀσύνδετον δ Ἐτ. εἶναι ἐκτὸς ἕκαντοῦ ἐκ τῆς χαρμοπύνου διεγέρσεως.—**36 τε οὐδεὶς διηγήσω**: κατεπείγουσα ἀξίωσις.—**39 καὶ χάριν γε εἴσομαι** ὑποδήλωσις τοῦ μεγάλου διαφέροντος τοῦ διαλόγου καὶ τῆς εὐτυχοῦς ὑπὲρ τοῦ Σ. ἐκβάσεως αὐτοῦ.

Τὸ κεφ. διασαρεῖ τὰς τοπικὰς καὶ προσωπικὰς σχέσεις τοῦ προεισαγωγικοῦ τούτου διαλόγου, δν δυνάμεθα νὰ καλέσωμεν προδιάλογον, καὶ ἐν μέρει τοῦ ἐφεξῆς, περιέχει ὑποδήλωσιν τοῦ περιεχομένου 35 τοῦ ἐφεξῆς διαλόγου καὶ τοῦ ἐλατηρίου (σοφίας τοῦ Πρωτ.), ἐγείρει δὲ ἴσχυρότατον διαφέρον καὶ προσδοκίαν. Κατὰ ταῦτα ἀντιστοιχεῖ πρὸς πρόλογον τραγῳδίας.

II. **Ο Σ. παρακληθεὶς παρὰ τοῦ Ἰππ.**, δστις ἐπεσκέψθη αὐτὸν δρυδού βαθέος, νὰ τὸν συστήσῃ εἰς τὸν Πρωτ. ὡς μαθητὴν συνιστᾶ νὰ περιπατήσουν πρῶτον ἐν τῇ αὐλῇ ἔως δτον φωτίσῃ : 1-22 τὴν παρελθοῦσαν νύκτα Ἰπποκράτης δ Ἀπολλόδωρου μαθὼν δτι διατρίβει ἐνταῦθα δ Πρωτ. ἐπισκέπτεται τὸν Σ. κατ’ οἶκον 23-37 καὶ διαπύρως ἐπιθυμῶν νὰ μαθητεύσῃ πλησίον ἔκείνου παρακαλεῖ νὰ μεταβῶσιν εὐθὺς πλησίον αὐτοῦ, ἵνα συστήσῃ αὐτὸν εἰς ἔκεινον 38-43 ἀλλ’ δ Σ. συνιστᾶ νὰ περιπατήσουν πρῶτον ἐν τῇ αὐλῇ ἔως δτον φωτίσῃ.—**Η** ἐπίσκεψις τοῦ Πρωτ. εἰς Ἀθήνας ἐμφανίζεται ὡς τὸ μέγα τῆς ἡμέρας γεγονός, προκαλοῦν ἡσωηρότατον τὸ ἐνδιαφέρον πάντων τῶν μεμορφωμένων κύ-

κλων. Τίνα ἐντύπωσιν και τίνα πυρετὸν προυκάλεσεν αὕτη ἴδια μεταξὺ τῶν διψώντων μαθήσεως φιλοδόξων νέων τῶν Ἀθηνῶν δεικνύει λαμπρῶς τὸ παραλήρημα τοῦ Ἰππ., δστις ἀμα μαθὼν τὸ πρᾶγμα σπεύδει νύκτῳ πρὸς τὸν Σ., εἰσορμῷ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἀσυγκράτιτος παρὰ πᾶσαν τάξιν και ἐθιμοτυπίαν, ἀνατρέπων πᾶν τὸ προστυχόν, και παρακαλεῖ τὸν Σ., σύρει σχεδόν, νὰ μεταβῶσιν εὐθὺς εἰς τὸν οἶκον τοῦ Καλλίου, ὅπου κατέλυσεν ὁ μέγας σοφιστής, ἐκ φόβου μὴ ὁ Πρωτ. ἔξελθῃ (!), και ἐν τῇ τινφλῇ αὐτοῦ ὅρμῃ εἶναι πρόδυμος εἰς πᾶσαν χρηματικὴν θυσίαν, δαπανῶν οὐ μόνον τὰ ἴδια, ἀλλὰ και τὰ τῶν φίλων, ἥρκει νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸν κύκλον τῶν μαθητῶν τοῦ Ἀβδηρίτου. Τὸ τῆς Ὁπερέττας: Θέλω νὰ ἴδω τὸν Πάπαν, τὸν Πάπαν! Ἀληθὴς φρενῖτις τῶν νέων.—**πάνυ σφόδρα....** δτι ὁ Ἰππ. ἐπιχειρεῖ νύκτῳ ἐν προβεβηκυίᾳ ὡρᾳ νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸν Σ., δτι ὅρθρου βαθέος ἔκρουε τὴν θύραν πάνυ σφόδρα, δτι μεγάλη τῇ φωνῇ λέγει, δτι κατεσπευσμένως εἰσέρχεται εἰς τὸν κοιτῶνα χωρὶς νὰ ἀναγγελθῇ μαρτυροῦσιν οὐχὶ ἄγροικίαν, ἀλλὰ τὸ μὲν τὴν μεγάλην πρὸς τὸν Σ. οἰκειότητα (ὅπως και δτι κάθηται πλησίον τοῦ Σ. χωρὶς πρὸς τοῦτο νὰ κληθῇ και τὸ μέλλων σοι φράζειν 15), τὸ δὲ τὴν φλογερὰν δίψαν τοῦ νέου νὰ μαθητεύῃ παρὰ τῷ Πρωτ.: γραφικῶτατα τὸ πάνυ σφόδρα ἔκρουε (πρκτ.), εὐθὺς εἴσω ἥει ἐπειγόμενος και τῇ φωνῇ μέγα λέγων, ἐπιψηλαφήσας τοῦ σκίμποδος, ἔτι μὲν ἐνεχείρησα ...., ἐπορευόμην (ὅ πρτκ. διότι τῷ ἐφαίνετο δτι ἡ πορεία παρετείνετο χωρὶς νὰ τελειώνῃ), εὐθὺς ἀναστάς, ἀλλὰ 30, 34, 35, 37 τετράκις (διὰ τούτου θέλει νὰ διακόψῃ τὴν συζήτησιν και ἐπισπεύσῃ τὴν μετάβασιν πλησίον τοῦ Πρωτ. σύρων σχεδὸν τὸν Σ. ἀπὸ τοῦ ἐνδύματός του).—7 **Ἴπποκράτης οὗτος** λέγει ὁ Σ. καθ' ἑαυτὸν ἥρεμα πρβλ. τὴν ὡραίαν ἀντίθεσιν μεταξὺ τῆς ψυχρᾶς ἥρεμίας τοῦ Σ. και τῆς θερμῆς διεγέρσεως τοῦ Ἰππ.: ὁ Ἰππ. εἰσέρχεται ως θύελλα, ὁ Σ. ἀναπαύεται· ὁ Ἰππ. φωνάζει μεγαλοφώνως, ὁ Σ. τηρεῖ τὸν προσήκοντα τόνον τῆς φωνῆς· ὁ Σ. παίζει, ὁ Ἰππ. σπουδάζει· ὁ Ἰππ. ώθει διαρκῶς πρὸς τὸν Πρωτ., ὁ Σ. ἀναστέλλει τὴν δρμήν.—10 **Πρ.** ἥκει δὲν παρέχει λεπτομερείας, ἀλλ' ἀνακοινοῖ τὸ πλέον ἐνδιαφέρον μέρος τῆς εἰδήσεως, νομίζων δτι αὕτη θὰ προεκάλει και ἐν τῷ Σ. τὴν αὐτὴν εὐχάριστον ἔκπληξιν, ἦν αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ εἴχε δοκιμάσει. —**στὰς** δ ἀόρ. ἐνταῦθα ἐμφανίζει ἐποπτικὴν τὴν σπουδὴν τοῦ Ἰππ. δηλῶν τὸ ἀποτέλεσμα γοργῆς κινήσεως: μὲ δύο ἀλματὰ εὑρέθη παραπλεύρως μου.—**πρώην** μετὰ προσπειτημένης ἀδιαφο-

οίας : ἀλλὰ τὰ νέα σου εἶναι προχθεσινά ! — **13** ἐσπέρας δῆτα ἐπαναλαμβάνει τὴν αὐτὴν λ. 11, διότι ἀπασχοληθεὶς ἐκ τῆς προσπαθείας νὰ εὔρῃ θέσιν νὰ καθίσῃ εἴχε διακόψει τὴν διμιλίαν καὶ ἐπαναλαμβάνει ταύτην ἀπὸ τῆς λ., διότι εἶχε διακόψει. — **24** μᾶν... εἰρων. Προσποιεῖται διτὶ δὲν γνωρίζει τὴν αἰτίαν τῆς σπουδῆς, ὑποπτεύων μήπως πρόκειται περὶ ἀπάτης τοῦ Πρωτ. ἐν σοβαρῷ... ἐμπορικῇ δοσοληψίᾳ. — **28** εὖ γὰρ... ή εὐχὴ τὴν ἀσβεστον τοῦ Ἱππ. δίψαν. — **29** οὐτε τῶν ἐμῶν οὐτε τῶν φίλων ἵδε τὴν μανίαν τῶν νέων ἀντὶ πάσης θυσίας νὰ μαθητεύσωσι πλησίον τῶν σοφιστῶν. — **30** Ινα ὑπὲρ ἐμοῦ διαλεχθῆς φαίνεται διτὶ ὁ Πρωτ. ἐγίνωσκεν ἦδη τὸν Σ. — **31** καὶ νεώτερος καὶ διὰ τοῦτο αἰδημιών καὶ αἰσχυντηλός, ἔχων ἀνάγκην συστάσεως. — **35** σοφώτατον λέγειν τοῦτο θὰ εἴχε δαιμονίσει τὸν φιλόδοξον Ἱππ., θὰ ἤτο τὸ δνειρόν του· φαίνεται διτὶ ἡ λ. σοφὸς ἦτο τότε τοῦ συρμοῦ, σημαίνουσα τοὺς ἔχοντας ἀνωτέραν μόρφωσιν. — **τί οὐ βαδίζομεν** τὴν μεγάλην ἀδημονίαν· ή σκηνὴ τοῦ Ἱππ. παρακαλεῦντος παιδικώτατα τὸν Σ. ὑπενθυμίζει τὴν ψραίαν παραβολὴν Ὁμ. Π 7... — **ἀλλ'** ἔωμεν... φοβεῖται μήπως ὁ Πρ. ἔξελθῃ νύκτωρ καὶ δὲν κατερρύθωσῃ νὰ συναντήσῃ αὐτόν! — **38** μήπω.. ή ἀ διατριβὴ τοῦ Σ. εἰς τὴν πληρωσιν τῆς ἐπιθυμίας τοῦ Ἱππ., ἐπιτείνουσα τὴν ἀδημονίαν τούτου καὶ ημῶν.

Ἐν τῷ κεφ. θαυμάζομεν τὴν ἀπαράμιλλον γραφικότητα τῆς ἐκθέσεως καὶ τὴν μοναδικὴν σκηνογραφίαν, περιέχονται δ' ἐν αὐτῷ νέαι τοπικαί, χρονικαί καὶ προσωπικαί σχέσεις διὰ τὸν ἐφεξῆς διάλογον, ὑποδήλωσις τῆς πράξεως (τῆς συστάσεως τοῦ Ἱππ. εἰς τὸν Πρωτ.) καὶ τοῦ ἐλατηρίου αὐτῆς (δίψης τοῦ Ἱππ.).

III. Ὁ Ἱππ. ἐρωτώμενος ἔκει ὑπὸ τοῦ Σ. τί εἶναι δ Πρωτ. διμολογεῖ διτὶ εἶναι σοφιστὴς καὶ διτὶ αὐτὸς θὰ μαθητεύσῃ παρὸτι εἶναι οὐχὶ ἐπὶ τέχνῃ, ἀλλ' ἐπὶ παιδείᾳ: 1-18 ὁ Ἱππ. ἐρωτώμενος ἔκει ὑπὸ τοῦ Σ. διμολογεῖ διτὶ ὁ μαθητεύων παρὰ τῷ Ἱπποκράτει τῷ Κφῳ θέλει νὰ γίνῃ ίατρός, ὁ μαθητεύων παρὰ Πολυκλείτῳ καὶ Φειδίᾳ θέλει νὰ γίνῃ ἀνδριαντοποιός· 18-36 ἐπανερωτώμενος τί εἶναι δ Πρωτ. καὶ τί θὰ γίνῃ αὐτὸς μαθητεύων παρὸτι εἶναι διτὶ εἶναι σοφιστὴς καὶ διτὶ αὐτὸς θὰ γίνῃ τοιοῦτος· 37 - 46 αἰσχυνόμενος διμως ἐπὶ τούτῳ δηλοῖ διτὶ θὰ μαθητεύσῃ παρὰ Πρωτ. οὐκ ἐπὶ τέχνῃ, ἀλλ' ἐπὶ παιδείᾳ. — **Ἄλλὰ μαθητεύων παρὰ τῷ Πρωτ.** καὶ ἀφειδῶς εἰς τοῦτο δαπανῶν τί τέλος τὸ σπουδαῖον θὰ καρπωθῇ ἐντεῦθεν; ποῖον εἶναι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πολυθρυλῆ;

του ἀνδρός; καὶ χειραγωγούμενος πατρικῶς ὑπὸ τοῦ Σ., ἐρυθριῶν καὶ αὐτὸς ἐξ αἰσχύνης ἡναγκάσθη νὰ διμολογήσῃ ὅτι θὰ γίνη σοφιστής. Ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἡθικὴν διέγερσιν ἀμφοτέρων καὶ τῇ ἐπεμβάσει τοῦ Σ., δημιουργῆσαντος γέφυραν διεξόδου, ἐπανορθοῖ τοῦτο λέγων ὅτι θὰ μαθητεύσῃ παρ' αὐτῷ χάριν ἀνωτέρας μορφώσεως.—

Ι... περιῆμεν, διεσκόπουν - ἡρώτων γραφικοὶ οἵ πρτκ.· οἵ δύο τελευταῖοι περιγράφουσι πῶς ἥρχισεν ὁ διάλογος, δστις προβαίνει κατὰ μικρόν. — **3..** Ο Σ. ἐν τῇ ἐρεύνῃ πρὸς εὔρεσιν ἀληθείας χρησιμοποιεῖ τὴν ὑπὸ αὐτοῦ εὑρεθεῖσαν ἐπαγωγήν, συλλογισμὸν βαίνοντα ἀπὸ τοῦ μερικοῦ εἰς τὸ γενικόν, συγκεφαλαίωσιν διμοειδῶν μερικῶν περιπτώσεων εἰς γενικὴν πρότασιν. Ἀλλ' ἐνταῦθα πρὸς εὔρεσιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ Πρωτ. χρησιμοποιεῖ τὸν συγγενῆ πρὸς τὴν ἐπαγωγὴν συλλογισμὸν τῆς ἀναλογίας, καθ' ὃν βαίνομεν ἀπὸ μερικοῦ εἰς παράλληλον διμοειδὲς μερικόν. Πρβλ. τὴν συνήθη Σωκρατικὴν σύνδεσιν τῶν προτάσεων ἐντὸς τῶν γνωστῶν παραδειγμάτων διὰ τοῦ ὥσπερ ἂν εἰ· εἰ· τίς σε ἥρετο-τί ἂν ἀπεκρίνω; —

21.. ἀν μὲν - εἰ δὲ μὴ ἀνανταπόδοτον· ἢ ἀπόδοσις τοῦ α' ὑποθ. λόγου ἀναπληροῦται διὰ χειρονομίας ἢ σχηματισμοῦ τοῦ προσώπου τοῦ λέγοντος. — **22..** ἀν μὲν ἐξικνῆται.. δηκτικὸς ὑπαινιγμὸς πρὸς τὰ ὑπέρογκα δίδακτρα τῶν σοφιστῶν. — **23..** καὶ τὰ τῶν φίλων προσαναλίσκοντες ἔτερος εἰρων. ὑπαινιγμὸς πρὸς δ. τι εἶχεν εἰπεῖ δ. Ιππ. II 29.—**24..** οὕτω σφόδρα σπουδάζοντας εἰρων. ἀφ' οὗ καὶ τὰ τῶν φίλων ἦσαν ἔτοιμοι νὰ δαπανήσωσι. — **34..** ἐρυθρυάσας - **37..** οὐκ ἀν αἰσχύνοιο.. φαίνεται ὅτι δ ἄλλοτε ἐπίζηλος τίτλος τοῦ σοφιστοῦ κ. VIII εἶχε πολὺ δυσφημηθῆ κατὰ τοὺς ὀλίγον πρὸ τοῦ Πελοπονν. πολέμου χρόνους ἐνεκα τῆς ἀσυνειδήτου φιλοχρηματίας αὐτῶν. Οἱ σοφισταὶ ἔθεωροῦντο ὡς λυμεῶνες τῶν ἡθῶν, ὑπονομευταὶ τῆς οἰκογενείας, τῆς πολιτείας καὶ τῆς θρησκείας, ἀλαζόνες, ζηλότυποι καὶ ἐριστικοί, θηρατικοὶ μαθητῶν καὶ ἐπαίνων, χρηματισταὶ καὶ κάπηλοι τῶν τῆς ψυχῆς μαθημάτων. Ὁ σώφρων, ὡς φαίνεται, νεανίας αἰσθάνεται τρομερὰς τύψεις συνειδήσεως ὡς θηρεύων πρᾶγμα οὕτω δυσφημούμενον, διὰ τὸ δποῖον αἰσχύνεται. — **35..** εἰ μέν τι ὑπὸ τὸ μὲν ὑπηρχεῖ ἢ ἀβεβαιότης τοῦ Ιππ.— εἰ ἔστιν δ συνήθης τύπος τοῦ συλλογισμοῦ τῆς ἀναλογίας. — **39..** ἀλλ' ἀρα ἀλλὰ τότε λοιπόν· κατόπιν τῆς τελευταίας ἀποκρίσεως τοῦ Ιππ. ἐπακολουθεῖ ὡς ἀναγκαία ἀκολουθία ἡ θέσις τῆς ἐρωτήσεως, ἥτις παρέχεται ὡς γέφυρα πρὸς εὔσχημον ἐκ τοῦ ἀδιεξόδου διέξθον τοῦ Ιππ. — **40..** οὐ τοιαύτην-ἀλλ' οἵα περ, οὐκ ἐπὶ τέχνη, ἀλλ'

ἐπὶ παιδείᾳ· ἐπὶ τέχνῃ δὲ μαθητὴς μανθάνει τὴν τέχνην τοῦ διδασκάλου, ἐπὶ παιδείᾳ δὲ τρόφιμος προορίζεται πρός τι διάφορον τοῦ διδασκάλου. Αἱ ἀντιθέσεις δεικνύουσι τὸν τραχὺν ἀγῶνα, ὅστις διεξήχθη ἐν τῇ προόδῳ τῆς ἀττικῆς Ἀναγεννήσεως (ἐν τοῖς χρόνοις τῶν σοφιστῶν) περὶ τὸ ἴδεωδες τῆς μορφώσεως πατέρες καὶ υἱοί, Μαραθωνομάχοι καὶ μαθηταὶ τῶν σοφιστῶν διεσπάσθησαν καὶ αἱ νεώτεραι ἀντιλήψεις ἔτάχθησαν ἀντιμέτωποι τῶν ἀρχαιοτέρων, ὡς λαμπρῶς περιγράφει δὲ κωμικὸς Ἀριστοφάνης. Οἱ ἀρχαιότεροι οἱ θηναῖοι ἥρκοῦντο εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν μόρφωσιν καὶ εἶχοντο στερωδῆς τῶν παραδόσεων, τῶν παραδεδομένων ἥθῶν καὶ ἔθιμων· τούναντίον τὸ νεώτερον πνεῦμα τῆς δημοκρατίας μετὰ τῶν νέων τομάσεων ἀξιοῦ παρὰ πάντων εὑρυτέραν μόρφωσιν ἐν ὑψηλοτέρᾳ· ἐννοίᾳ, διαφωτίζον τοὺς πολίτας καὶ κηρύζοντον ἐπανάστασιν κατὰ τῆς τυφλῆς πίστεως εἰς ἀπηρχαιωμένας προλήψεις καὶ δευτιδαιμονίας.

IV. Ὁ Γππ. ἐρωτηθεὶς τί εἶναι σοφιστὴς λέγει δὲ εἶναι δὲ πιστήμων τοῦ δεινὸν ποιεῖν λέγειν χωρὶς νὰ δύναται νὰ καθορίσῃ καὶ περὶ τοῦ: 1-9 ἐρωτηθεὶς τί εἶναι σοφιστὴς λέγει δὲ εἶναι δὲ πιστήμων τῆς σοφίας· 9-18 ἐπανερωτηθεὶς τίνος σοφίας ἀποκρίνεται τῆς τοῦ ποιῆσαι δεινὸν λέγειν· 18-26 ἐπανερωτηθεὶς περὶ τίνος ποιεῖ δεινὸν λέγειν δηλοῦ ἀδυναμίαν ἀποκρίσεως.—**Άλλ'** δὲ νέος δὲ ἔχων τὴν φλογερὰν δίψαν νὰ μαθητεύσῃ παρὰ τῷ σοφιστῇ καὶ ἔτοιμος εἰς πᾶσαν διὰ τοῦτο χρηματικὴν θυσίαν φωρᾶται ἀγνοῶντι ἐστι σοφιστής. Ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Σ. τί εἶναι σοφιστὴς δίδει τὸ πρῶτον ὄνοματικὸν δρισμὸν τούτου (δὲ πιστήμων τῶν σοφῶν), δὲ διὰ τοῦτο εὑρύτερον τοῦ δέοντος, διότι στερεῖται τῆς εἰδοποιοῦ διαφορᾶς, εἰς ποῖον κύκλον, εἰς ποίαν εἰδικότητα γνώσεων εἶναι ἐπιστήμων δὲ σοφιστής. Διὰ τοῦτο προκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Σ. νὰ προσθέσῃ καὶ τὴν εἰδοποιὸν διαφορὰν λέγει δὲ δὲ σοφιστὴς εἶναι ἐπιστήμων τοῦ ποιῆσαι τίνα δεινὸν λέγειν. **Άλλ'** ἐπειδὴ κατὰ τὸν Σ. καὶ δὲ νέος δρισμὸς εἶναι εὑρύτερος τοῦ δέοντος, διότι δὲν λέγει καὶ εἰς τί δὲ σοφιστὴς ποιεῖ τὸν μαθητὴν δεινὸν λέγειν, ἐπανερωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Σ. πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ δρισμοῦ χρεωκοπεῖ τελείως ἐν τῇ συζητήσει καταθέτων τὰ ὅπλα. Οὕτω παριστάμεθα θεαταὶ τοῦ ἀξιοθρηνήσου θεάματος, οἵ νέοι νὰ φέρωνται ὡς ἐν ὅρματι πρὸς τοὺς σοφιστὰς τυφλοί, χωρὶς νὰ γινώσκωσι καὶ αὐτοὶ διατί τοέχουν πρὸς τὰ ἐκεῖ.—**Ξ** θεραπεῦσαι ἡ μεταφορὰ ἐκ τῆς ἱατρικῆς· νὰ τὴν καταχειρισθῇ· φιλόσοφοι καὶ σοφισταὶ ἐργάζονται περὶ τὴν

ψυχὴν δπως οὶ λατροὶ περὶ τὸ σῶμα.—**6** πράγματι ἡ λ. μετά τινος σκώμματος καὶ περιφρονήσεως.—**7** τὸ ἥγετον σοφιστὴν εἶναι δ Σ. ζητεῖ τὸν δρισμὸν τοῦ σοφιστοῦ· οἱ δρισμοὶ εἶναι εὑρηματοῦ Σωκράτους καὶ πολύτιμος συμβολὴ αὐτοῦ εἰς τὴν λογικὴν καὶ τὴν φιλοσοφίαν καθόλου, διότι δι· αὐτῶν εἰσερχόμεθα εἰς τὴν οὐσίαν τῶν ἐννοιῶν καὶ κατανοοῦμεν αὐτήν.—**8** τὸν τῶν σοφῶν ἐπιστῆμονα δ Ἱππ. ἔκλαμβάνων τὴν λ. σοφιστῆς ὡς σύνθετον ἐκ τοῦ δ τὰ σοφὰ εἰδῶς (εἰδ-, σοφ-ιδ-τῆς) ἔξαιρει τὴν πλευρὰν ἐκείνην τῆς σοφιστικῆς (σοφός, σοφία εὐρυτέρα μόρφωσις, πρβλ. II 25), ήτις τόσον συνεκίνει τὰς φιλοδόξους καρδίας τῶν νέων, πρβλ. σήμερον παρ' ἦμιν τὴν λ. moderne.—**17** ἐπιστάτην τοῦ ποιῆσαι δεινὸν λέγειν καὶ ἐν Γοργίᾳ ἡ σοφιστικὴ χαρακτηρίζεται ὡς πειθοῦς δημιουργός.—Αρα δ Ἱππ. ἥγετοι τὸ ἀντικ. τῆς σοφιστικῆς ἢ αὗτη ἐστερεότο τοιούτου ἀντικειμένου; Θὰ ἔδωμεν.

V. Ἐντεῦθεν δ Σ. ἐπιπλήττει τὸν Ἱππ., διότι διακυβεύει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀγνοῶν τὴν φύσιν τῶν μαθημάτων, τὰ δποῖα ἐπιζητεῖ: 1-21 Ὁ Σ. ἐπιπλήττει τὸν Ἱππ., διότι περὶ μὲν τῆς θεραπείας τοῦ σώματος θὰ συνεβουλεύετο πολλούς, δὲν πράττει δὲ τοῦτο περὶ τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ τυφλὸς σπεύδει πρὸς σοφιστήν, ἀγνοῶν τελείως τί εἶναι σοφιστής· 21-42 οἱ σοφισταὶ δμοιάζουσι πρὸς τοὺς ἐμπόρους τῶν τροφίμων, διαφημίζοντες μὲν τὰ μαθήματα αὐτῶν, ἀγνοοῦντες δμως δπως καὶ οἱ ἀγοράζοντες τί ἔξ αὐτῶν εἶναι χρήσιμον ἢ ἐπιβλαβές· 42-54 καὶ δμως δὲκ τούτων κίνδυνος εἶναι μεγαλύτερος ἢ ἔκ τῶν τροφῶν· διότι τὰς μὲν τροφὰς πρὶν χρησιμοποιήσωμεν δυνάμεθα νὰ δοκιμάσωμεν, ἀλλὰ τὰ μαθήματα δεχόμεθα κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν ψυχὴν· 54-60 οὐχ ἥττον ἀς μεταβῶμεν τώρα παρ' αὐτῷ· ἐπειτα ἀς συμβουλευθῶμεν καὶ ἄλλους εἰδικούς.—Ἐκ τῆς χρεωκοπίας τοῦ Ἱππ. πρὸς ἀπόκρισιν λαμβάνων ἀφορμὴν δ Σ. ἐλέγχει μετὰ πατρικῆς πικρίας τὴν ἐπιπολαιότητα τοῦ νέου, διότι, ἐὰν μὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς τινα τὴν ἀγωγὴν τοῦ σώματος αὐτοῦ, πολὺ θὰ ἐβασάνιζε τὸ πρᾶγμα καὶ μόνος καὶ μετὰ τῶν φίλων, περὶ δὲ τῆς μορφώσεως τῆς ἴδιας ψυχῆς, ἔξ ἡς ἔξαρταὶ ἡ πραγματικὴ εὐτυχία τοῦ ἀτόμου, ἐνεργεῖ μετ' ἀσυγγνώστου τυφλώσεως, διότι α') οὐδένα συνεβουλεύθη, β') ἀλλὰ τὴν ἐσπέραν μαθὼν τὴν ἀφιξιν τοῦ Πρωτ. ἐρχεται νύκτωρ ἀβασανίστως μὲ τὴν στερρὰν ἀπόφασιν νὰ μαθητεύσῃ παρὰ τῷ σοφιστῇ, γ') ἔτοιμος εἰς πᾶσαν χρηματικὴν θυσίαν, δ') χωρὶς ποσῶς νὰ γινώσκῃ τὸν Πρωτ., καὶ ε') χωρὶς νὰ γινώσκῃ τί ἔστι σοφιστής. Καὶ ἐντεῦθεν ἔξαπολύει

δριμύτατον κατηγορητήριον κατὰ τῶν σοφιστῶν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ δίψα τῆς μαθήσεως, τῆς εὑρυτέρας καὶ ἀνωτέρας μορφώσεως, ὑπῆρξεν ἔργον τῶν σοφιστῶν· ἀλλ' ἐν τῇ δίψῃ ταύτῃ ἔγκειται σοβαρώτατος κίνδυνος. Διότι οἱ σοφισταὶ εἶναι ἐμποροὶ καὶ κάπηλοι τῶν τροφίμων τῆς ψυχῆς, διαλαλοῦντες μὲν καὶ διαφημίζοντες πᾶν δια ποτε λοῦσι μάθημα, ὡς ποιῶσιν οἱ ἐμποροὶ καὶ οἱ κάπηλοι τῶν τροφίμων τοῦ σώματος, ἀγνοοῦντες δύμας καὶ αὐτοὶ ἵσως τί ἐκ τούτων εἶναι ὠφέλιμον καὶ τί βλαβερὸν εἰς τὴν ψυχήν, ἀδιαφοροῦντες μάλιστα τελείως διὰ τὴν ὠφέλειαν ἢ βλάβην αὐτῶν, πολὺ δὲ μᾶλλον οἱ ἀγορασταί, ἐκτὸς ἐάν τις αὐτῶν εἶναι ψυχιατρικός. Ἐντεῦθεν δὲ κίνδυνος τῆς ψυχῆς μέγας, ἀποβαίνων ἔτι μεῖζων ἐνταῦθα, διότι τὰ μὲν τρόφιμα τοῦ σώματος δυνάμεθα πολὺ χρησιμοποιήσωμεν νὰ βασανίζωμεν συμβουλευόμενοι τοὺς ἐπαίσθιας, ἀλλὰ τὰ μαθήματα λαμβάνομεν ἀμέσως ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ διδάσκοντος κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν ψυχήν, καὶ δὲ κίνδυνος ἐντεῦθεν ἀποβαίνει ἀμεσος. Οὐχ ἥττον ἀφ' οὗ ἐξημέρωσε, συνιστῷ νὰ μεταβῶσι παρὰ τῷ Πρωτ., δπου θὰ εἶχον τὴν εὑτυχίαν νὰ συμβουλευθῶσι περὶ τοῦ προκειμένου καὶ ἄλλους πολλοὺς καὶ σοφούς.—**2 ή εἰ μὲν τὸ σῶμα...δ δὲ..** 7 τὸ ἐπιχείρημα α τὶ πορε ad maius· ἢ λογικὴ σχέσις τῶν δύο μελῶν εἶναι ἐνδοτική.—**4 πολλὰ δν περιεσκέψω ἐπειδὴ οἱ ίατροὶ ἐν τῇ ἀρχαιότητι οὐδεμίαν δοκιμασίαν ὑφίσταντο,** διὰ νὰ λάβωσιν ἀδειαν ἔξασκησεως τοῦ ἐπαγγέλματος, ἔκαστος ὠφειλε νὰ προσέχῃ πολὺ περὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ίατροῦ.—**10..οὔτε-οὔτε-ἄλλα-δὲ...** διὰ τοῦ πολυσυνδέτου συγκεφαλαιοῦ πάντα τὰ ἀμαρτήματα τοῦ Ἰππ., μαρτυροῦντα τὴν ἀσύγγνωστον ἐπιπολαιότητα αὐτοῦ.—**12 τῷ ἀφικομένῳ τούτῳ** ξένῳ μετὰ περιφρονήσεως: τοῦ δποίου ἀγνοεῖς τελείως τὸ ποιόν.—**17 πάντως ἀντὶ πάσης θυσίας.**—**22 ἐμπορός τις ἡ κάπηλος** οἱ σοφισταὶ εἶχον διαβοηθῆ μάλιστα διὰ τὸν πλεονεκτικὸν αὐτῶν χαρακτῆρα· διὰ τοῦτο δὲ Πλάτων παραβάλλει ἄλλαχοῦ αὐτοὺς πρὸς κυνηγοὺς ζητοῦντας διὰ τῆς πειθοῦς νὰ σαγηνεύσωσιν εἰς τὰ δίκτυά των πλουσίους νεανίας, ἵνα μεταγγίσωι τὰ χρήματα αὐτῶν εἰς τὰ ἴδια θυλάκια. Οὕτω παρὰ πᾶσαν τὴν ὑπόληψιν πρὸς τοὺς ἀρχαίους σοφιστὰς ἢ ἐκμετάλλευσις τῆς τέχνης αὐτῶν πρὸς εὐτελῆ χρηματισμὸν προσῆψεν εἰς τὸ ἔργον αὐτῶν ἀνεξίτηλον στίγμα. Ἡ εὑρυτέρα μόρφωσις, ἢν ἐπρεπε νάποκτήσωσιν οἱ νέοι πέοαν τῆς στοιχειώδους σχολῆς, ἐπρεπε κατὰ τὴν πανελλήνιον ἀντίληψιν νὰ εἶναι καρπὸς καθαρῶς ἀνθρωπιστικοῦ διαφέροντος.—**31 γυμναστικὸς** ἢ ίατρὸς εἶναι οἱ εἰδικοὶ εἰς τὰ ζητήματα τῆς διαιτητικῆς καὶ τῆς

νήγειρης καὶ δὲ μὲν γυμναστικὸς προπαρασκευάζει τὴν νήγειαν τοῦ σώματος, δὲ δὲ ιατρὸς μετὰ τὸν κλονισμὸν αὐτῆς θεραπεύει τὸ νοσηρόν· εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπειώσεις δὲ κύριος ὅρος τῆς νήγειας εἶναι ἡ γνῶσις τῆς ὁρθῆς διαιτῆς· οἱ γυμναστικοὶ ἀρα δὲν περιωρίζοντο τότε εἰς ἀπλῆν μηχανικὴν ἀσκησιν τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ ἐμελέτων τὴν φύσιν αὐτοῦ καὶ ἔκανόντες τὴν προσήκουσαν δίαιταν.—**42 μὴ κυβεύης τε καὶ κινδυνεύης τὸ β'** ὅημα ἐκφράζει κυριολεκτικῶς, τι τὸ α' μεταφορικῶς· δὲ πλεονασμὸς χρησιμεύει πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀπλῆς ἐννοίας· δὲ διεξοδικὸς χαρακτηρισμὸς τῶν σοφιστῶν διευχρινῶν τὴν οὖσίαν (τὸ βάθος) αὐτῶν ἐξαίρει τοὺς μεγίστους κινδύνους, οὓς διατρέχει ἡ ψυχὴ εἰς χεῖρας τοιούτων.—**59 καὶ Ἰππας δὲ Ἡλεῖος...** ἐντεῦθεν προκαλεῖται ἰσχυρότατον τὸ διαφέρον καὶ ἡ προσδοκία ἡμῶν πλὴν τοῦ σοφοῦ Πρωτ. Θὰ γνωρίσωμεν καὶ τοὺς ἄλλους διασήμους σοφιστάς. **Ἄλλος** ἐνταῦθα ἐγείρεται καὶ ἄλλο διαφέρον καὶ προσδοκία ἰσχυρότατα· δὲ Σ. κρούει ἰσχυρῶς τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου ἀπὸ τῶν σοφιστῶν· ἀλλ' ἐτέρωθεν ὁ εὗμα ἀκατάσχετον τῶν νέων φέρεται πρὸς τοὺς σοφιστάς· ποῖος ἐκ τῶν δύο ἔχει τὸ δίκαιον;

VI. Φθάσαντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Καλλίου μόλις κατωρθώσαμεν νὰ εἰσέλθωμεν κατόπιν δυσκολιῶν, δις παρενέβαλεν ἡμῖν διυρωρός: 1-6 μετὰ τοῦτο πορευόμενοι εἰς τὸν οἶκον τοῦ Καλλίου ἐσταματήσαμεν ἐν τῷ προθύρῳ, διποτὲ τελειώσωμεν συζήτησίν τινα· 6-12 δὲ διυρωρὸς ἀκούσας καὶ ἐκλαβὼν ἡμᾶς ως σοφιστάς, μόλις ἥνοιξε, ἐκλεισε πάλιν βιαίως τὴν θύραν· 12-8 ἀλλὰ μετὰ τὰς ἐξηγήσεις ἡμῶν μόλις ἥνοιξε τὴν θύραν.—Άλλὰ καθ'** ἦν στιγμὴν ἱτοιμάζοντο βαδίζοντες νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν οἰκίαν, ἵδιον προσκρούοντες εἰς τὰς ἀγρίας ὑλακὰς τοῦ Κερβέρου τοῦ οἴκου. **Ο** θυρωρός, πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος εἰς τὸν κύριον, ἔβλεπε μετὰ μεγάλης δυσφορίας διαβιβρωσκομένην τὴν μεγάλην αὐτοῦ περιουσίαν ὑπὸ τῶν σοφιστικῶν παρασίτων, τὰ διοῖα ως βδέλλαι ἀπειμύζων πανταχόθεν πᾶσαν τοῦ οἴκου ἴχμάδα, καὶ ἡ μεγάλη συρροὴ σοφιστῶν καὶ μαθητῶν, ἥτις ὑπεχρέου αὐτὸν καθ' διηγη τὴν ἡμέραν διαρκῶς νάνοιγγι καὶ νὰ κλείη τὴν θύραν, εἶχε καταστῆσει αὐτὸν σφόδρα δύστροπον. Συγχέων λοιπὸν Σωκράτην καὶ **Ιππ.** πρὸς τοὺς λογοκόπους σοφιστάς, διότι ἥδη εἶχεν ἀκούσει αὐτοὺς διαλεγομένους ἔξωθεν τοῦ προθύρου, καὶ ἐκλαβὼν αὐτοὺς ως ἐκ τοῦ φυράματος τῶν λιχοπινάκων τοῦ κυρίου, χωρὶς καν νάναμείνη νάκούσῃ τί θέλουν, κλείει μετὰ βαναύσου **νευρικότητος** κατὰ πρόσωπον αὐτῶν τὴν θύραν καὶ μόλις στέργει νῦ-**

νοένη πάλιν ἐπὶ τῇ ὁητῇ διαβεβαιώσει ὅτι χρειάζονται τὸν Πρωτ., οὐχὶ τὸν Καλλίαν. — **6 εύνοῦχος** δὲ Ἀνατολίτης εύνοῦχος εὐθὺς ἐν τῇ εἰσόδῳ δεικνύει τὸν οἶκος τοῦ Καλλίου. — **8 ἄχθεσθαι** ή λ. χαρακτηρίζει οὖ μόνον τοῦ πιστοῦ δούλου τὴν ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀρχαιοτρόπων Ἀθηναίων τὴν δυσφορίαν, διότι ἔβλεπον τοὺς νέους καταλείποντας τὰς παλαιότερας καὶ τὰ γυμνάσια καὶ περιττούμενους περὶ τὰ ἐντευκτήρια τῶν σοφιστῶν καὶ φλυαροῦντας δι' ὅλης τῆς ἡμέρας. — **9 Ο Καλλίας** λέγεται ἐν Πλάτ. Ἀπολ. 20 Α ὅτι τετέλεκε χούματα σοφισταῖς πλείω ἢ σύμπαντες οἱ ἄλλοι. — **10 ἀνοίξας** ἐν ὧ εἴχε διαισθανθῆ αὐτοὺς ὡς σοφιστὰς ἐκ τοῦ μακροῦ διαλόγου, ὅμως ἀνοίγει, διότι ἡτο δυνατὸν καὶ ἄλλος τις νὰ εἴχε κρούσει τὴν θύραν οὐχὶ σοφιστῆς. — **11 σοφισταὶ τινες** μετὰ περιφρονήσεως· τὸ ἐπιφρόνημα, αἱ μικραὶ ἀσύνδετοι προτάσεις καὶ τὸ ὅτι ἀμα ἀμφοῖν τοῖν χεροῖν τὴν θύραν πάνυ προθύμως ὡς οἶόν τοῦ ἦν ἐπήραξε μαρτυροῦσι τὴν πλήμμυραν τῆς ἀγανακτήσεώς του κατὰ τῶν ἀποστραγγιζόντων τὴν περιουσίαν τοῦ ἀτυχοῦς κυρίου. — **13 ὁ ἀνθρωποι** οὐχὶ ὁ ἀνδρες, μετὰ περιφρονήσεως. — **15 οὗτε σοφισταί ἐσμεν** δὲ Σ. αὐστηρῶς διαστέλλει ἔχατὸν τῶν σοφιστῶν, πρὸς οὓς δὲν θέλει νὰ συγχέεται, δπως ἐπραξε περὶ αὐτοῦ δὲν Ἀριστοφάνης. — **17 ἀνθρωπος** μετὰ περιφρονήσεως. Τὸ κεφ. γραφικώτατον προβλ. τοὺς ἐνεστῶτας καὶ παρατατικούς, κατήκουεν 7, τοὺς ζ. 10-4, ἐκρούομεν (ἐπὶ πολλὴν ὥραν) 12 μετὰ τὸ ἐκρούσαμεν 9, καὶ τοὺς ζ. 17-8, δπου βλέπομεν τὸν θυρωρὸν μόλις σύροντα χεῖρας καὶ πόδας καὶ μετὰ πολλῆς ἀνορεξίας ἀνοίγοντα.

Τὸ ἐπεισόδιον τοῦ θυρωροῦ, τὸ δποῖον ἐμφανίζει αὐτὸν ὡς Κέρβερον φυλάττοντα τὴν οἰκίαν τοῦ κυρίου, ἀποτελεῖ καθ' ἥν στιγμὴν ἐν ἀδημονίᾳ ἀνεμένομεν τὴν εἰσοδον τῶν δύο ἀνδρῶν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Καλλίου, ἵνα ἴδωμεν ἐντὸς αὐτοῦ τοὺς σοφιστὰς καὶ δὴ τὸν Πρωτ., διατριβὴν (ἀναβολὴν) τῆς πράξεως, ἐπιτείνουσαν τὸ διαφέρον ἡμῶν καὶ τὴν ἀγωνίαν τοῦ Ἰππ. Φανταζόμεθα τοῦτον ἀσχάλλοντα ἔξω τῆς θύρας καὶ ὑπὸ ἰδοῦτος περιρρεόμενον.

VII. Εἰσελθόντες εὑρίσκομεν τὸν Πρωτ., Ἰππίαν καὶ Πρόδικον, μετὰ πολλῶν μαθητῶν ἔκαστον, διδάσκοντας : 1 - 20 εἰσελθόντες βλέπομεν ἐν τῷ προστώφῳ τὸν Πρωτ. περιπατοῦντα καὶ πολλοὺς ἄλλους παρακολουθοῦντας αὐτὸν καὶ ἀκούοντας μετ' εὐλαβείας· 21 - 9 μετὰ τοῦτον βλέπομεν ἐν τῷ ἀντικρῷ προστώφῳ τὸν Ἰππ. ἐπὶ θρόνου ἀναπτύσσοντα εἰς τοὺς ἐπὶ θραγίων καθημένους μαθητὰς ἀστρονομικά· 30 - 49 μετὰ τοῦτον εἴδομεν ἐν ἴδιῳ

οἰκήματι τὸν Πρόδικον κατακεκλιμένον ἔτι ἐν μέσῳ πολλῶν σκεπασμάτων καὶ ἐπὶ κλινῶν καθημένους τοὺς μαθητάς του, χωρὶς ἀτυχῶς νὰ δύναμαι ἔνεκα τοῦ γινομένου βόμβου νὰ ἀκούσω τί ἐδίδασκε· 50 - 2 μεθ' ἡμᾶς εἰσῆλθον ὁ Κριτ. καὶ ὁ Ἀλκ.— Μόλις παρῆλθον τὸν οὐδὸν τοῦ πλούσιωτάτου καὶ φιλοξενωτάτου οἴκου τοῦ Καλλίου, ίδοὺ καὶ τὸ σοφιστικὸν πάνθεον. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς παραστάσεως ίδοὺ καὶ οἱ ἥθοποιοὶ τοῦ ἔργου. Ἐντεῦθεν ὁ Πρωτ. ἐν τῇ ὑπάτῃ αἵγλῃ τῆς ὑπερκοσμίου δόξης, περιεστοιχισμένος ὑπὸ συμήνους γεανιῶν τῶν ἐπιφανεστάτων γενῶν τῶν Ἀθηνῶν, οἵτινες ἀκροθῶνται αὐτοῦ κεχηνότες μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ· τὸ μέσον τοῦ στίχου κατέχει ὁ Πρωτ. ὡς κορυφαῖος ἐν τῷ τραγικῷ χορῷ, εἰς ἐκάστην δὲ στροφὴν αὐτοῦ οἱ τοῦ β' στίχου σχίζονται ἐνθεν καὶ ἐνθεν μετὰ δυνθμικῶν βηματισμῶν καὶ ἐν ἀπαραμίλλῳ μηχανικῇ, τάξει τάσσονται ἐκάστοτε εἰς τὰ δρπισθεν τοῦ διδασκάλου, ἔχοντες διαρχῶς καθηλωμένην μηχανικῶς τὴν προσοχὴν καὶ τὰ ὅτα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς γοητευτικῆς αὐτοῦ φωνῆς, δρπισθεν ποίμνια αἰγοπροβάτων ἀκολουθοῦσι μηχανικῶς τοὺς ποιμένας, κρούοντας ποιμενικοὺς κώδωνας, κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν κωδωνισμῶν ἢ δρπισθεν λίθοι καὶ ξύλα ἡκολούθουν ἄλλοτε τὸν Ὁρφέα γοητευόμενα ἐκ τῆς μελιρρύτου μουσικῆς.

Ἄλλ' ίδοὺ ἔκει ἀπέναντι, ἐπὶ θρόνου καθήμενος μεγαλοπρεπῶς, καὶ ὁ Ἰππίας ὁ Ἡλεῖος, ἀεροβατῶν καὶ ἐπισκοπῶν τὴν φύσιν καὶ τὰ μετέωρα, ἐνῷ περὶ αὐτὸν κάθηνται ἐπὶ χαμηλῶν βάθρων οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ πελαγοδρομοῦντες ἀνὰ τὸ ἀχανὲς καὶ πλανῶντες τὰ ἐταστικὰ αὐτῶν βλέμματα καὶ περιφέροντες τοὺς δείκτας τῶν χειρῶν εἰς τὰ βάθη τοῦ κενοῦ πρὸς ἀναζήτησιν ἀνεμωλίων ἀποριῶν, ἃς ἀνέλυε καὶ διεσάφει ex cathedra ὁ ἀεροφάντωρ καὶ κενοβάμων σοφιστής.

Αἴφνης ἀπὸ τοῦ βάθους ἔκει κάτω, ἀπὸ σκοτεινῆς αἰθούσης, ἀκούεται βόμβος τις, ἐπισύρων πρὸς τὰ ἔκει τὴν προσοχὴν τοῦ Σ. Εἶναι η σκοτεινὴ σιταποθήκη τοῦ Ἰππονίκου, εἰς ᾧ δὲ οἱ Καλλίας ἐν τῇ κενοδοξίᾳ τοῦ ἐπεφύλασσε τὰς μεγίστας τῶν τιμῶν. Δι' ἀνεπάρκειαν χώρου καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν σοφιστῶν, οἱ δοκιμοὶ δσημέραι ἐπληθύνοντο ως ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, ἐκκενώσας ἐκ τῆς αἰθούσης τὰ πλούσια ἀποταμιεύματα τῶν τιμίων τοῦ πατρὸς Ἰππονίκου ἰδρώτων εἰσεφόρησε καὶ ἔκει τὸν ἀχρηστὸν συρφετὸν τῶν ἀκάρπων σοφιστῶν καὶ η σιταποθήκη προβάλλει σήμερον ως ἀκαδημεικὴ παστάς, δρπισθεν ἐνεθρογίσθη τοῦ νοσηροῦ Προδίκου η ἔρατεινή σο-

φία, δι' ἀπλέτου καταυγάζουσα φωτὸς τὰ ἀνήλια ἐδέβη αὐτῆς· καὶ αὐτὸς μὲν κατέκειτο ἔτι ἐν τῇ κλίνῃ, ἐγκεκορδυλημένος ἐν μέσῳ προβειῶν καὶ ἀμετρήτων σκεπασμάτων, γύρῳ δὲ ἐπὶ κλινῶν ἐκάθηντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Ἐκεῖ ἦστραπτε καὶ ἐβρόντα ἡ ὑψηλὴ διδασκαλία τοῦ πανσόφου καὶ θείου Προθύκου· ἀλλ' ὁ Σ. παρ' ὅλην του τὴν δίψαν πρὸς μεγίστην του θλῖψιν, ἄν καὶ ἐπὶ πολλὴν ὕραν εἶχε καυθηλώσει ἐκεῖ τὰ ώτά του, οὐδὲ ψιχίον ἥδυνήθη ἐκ τῆς πλουσίας τραπέζης τοῦ σοφιστοῦ νάποκομίση, διότι ἡ βαρύτονος φωνὴ τοῦ διδασκάλου προεκάλει διαβολικὸν βόμβον ἐν τῇ αἰθούσῃ.

Θέλετε καὶ τὴν βαθυτέραν ἐντύπωσιν τοῦ Σ. ; Μόλις δὲ Κέρβερος ἀφῆκεν αὐτοὺς ἐλευθέρους νὰ εἰσέλθωσιν, ἵδοὺ προβάλλει πρὸ τῶν καταπλήκτων τοῦ ἐπισκέπτου δρθαλμῶν, τοῦ μόνου ἀληθῶς ζῶντος, τοῦ κράτος τοῦ ζοφεροῦ "Ἄδου, τῆς σκοτεινῆς τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος νυκτὸς καὶ τῆς αἰωνίας ὅμιχλης ἡ ἔδρα, ὅπου πλανῶνται σκιαὶ καὶ φάσματα καὶ κάρηνα ἀμενηνά. Ἰδοὺ πρῶτος δὲ Σίσυφος (Πρωταγόρας), κρατέρος ἄλγες ἔχων, ὅστις χερσί τε καὶ ποσὶ ζητεῖ νὰ προωθήσῃ τὸν πελώριον τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως λίθον ἀπὸ τῆς ὁίζης τοῦ λόφου εἰς τὴν κορυφὴν τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὁ πόνος καὶ ὁ ἴδρως αὐτοῦ ἀποβαίνουσι μάτην.— Ἰδοὺ καὶ ὁ βίαιος "Ηρακλῆς ("Ιππίας) ἀπέναντι, περιβεβλημένος τὴν τρομερὰν τῆς πανδαημοσύνης πανοπλίαν, ἐτοιμοπόλεμος, φέρων τὸ βέλος ἐπὶ τῆς νευρᾶς, δίπτων γύρῳ φρικαλέα βλέμματα, τὸ φόβητρον τῶν ἐν "Αἰδου σκιῶν, κρατῶν εἰς δέος καὶ ἀπόστασιν τοὺς μαθητὰς τοὺς κεχηνότος πρὸς τὸν ὄγκον τοῦ ματαιόφρονος σοφιστοῦ.— Ἀλλ' ἵδοὺ καὶ ὁ φίλος δὲ Τάνταλος· διότι ἡτο ἀδύνατον νὰ ἐλλείπῃ ἐκ τῆς νοσηρᾶς ἐκείνης ἀτμοσφαιραίρας δὲ Πρόδικος, χαλέπερ ἄλγες ἔχων, ἀξιοθρήνητος, πνιγόμενος μέχρι τοῦ στόματος ἐκ τῶν στρωμάτων, καὶ ὅμως αἰωνίως διψῶν καὶ αἰωνίως βασανιζόμενος εἰς τὸ πέλαγος τῶν ἐρευνῶν τῶν συνωνύμων.— **1 Πρωταγόραν** δτι δὲ Πρωτ. ἐν μέσῳ νεανιῶν τῶν ἐπιφανεστάτων οἴκων τῶν "Αθηνῶν καὶ τῆς ξένης, ἀκροωμένων αὐτοῦ μετ' ἄκρας εὐλαβείας καὶ βαθυτάτου σεβασμοῦ, διακρίνεται ως δὲ πρῶτος μεταξὺ τῶν συγχρόνως παρόντων καὶ ἐπίσης ὑπὸ θιασωτῶν θαυμαζομένων "Ιππίου καὶ Προθύκου, μαρτυρεῖ τὸ μέγα ἀξίωμα τοῦ σοφιστοῦ.— **12 κηλῶν τῇ φωνῇ**— **13 ἐπονται κατὰ τὴν φωνὴν**— **14 ἐν τῷ χορῷ** μετὰ λεπτῆς εἰρωνείας* οἱ ὁυθμικοὶ βηματισμοὶ τῶν μαθητῶν, ἡ αὐστηρὰ τάξις ἐν ταῖς στροφαῖς περὶ τὸν Πρωτ. ἀναμιμνήσκει τὸν Πλάτωνα τὸν τραγικὸν χορὸν καὶ τὸν κορυφαῖον ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ.— **20 καλλι-**

στα μετ' ἐμφ. ἐν τέλει : μεγαλοπρεπὲς θέαμα, θαῦμα ἰδέσθαι καθ "Ομηρον.—**21** τὸν δὲ μέτ' εἰσενόησα . παρῳδία τοῦ ὅμηρος. χωρίου μετὰ σκώμματος· τὸν Ἰππίαν παραβάλλει πρὸς τὸν Ἡρακλέα διὰ τὸ ἔτοιμο πόλεμον καὶ πάνοπλον αὐτοῦ εἰς γνῶσεις, δπως καὶ ὁ Ἡρακλῆς διὰ τοῦ τόξου καὶ τοῦ ὁπάλου ἥτο τὸ φόβητρον τῶν σκιῶν τοῦ "Αἰδου.—**26...** περὶ...μετεώρων φαίνεται δτι ὀφθαλμοὶ καὶ δεῖκται τῶν χειρῶν τῶν μαθητῶν ἐστρέφοντο περὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ μετέωρα, εἰρων.—**30** ὁ Πρόδικος κάτισχνος ἐκ τῶν πυρετῶν, κατέβησε καὶ κάτωχρος, σκεπασμένος μέχρι τῶν χειλέων ἐκ τῶν καλυμμάτων, διψαλέος, ὑπομιμήσκει διὰ τὸ νοσῶδες καὶ πολυβασάνιστον τῆς ζωῆς τὸν Τάνταλον, χαλέπ' ἄλγες ἔχοντα ἐν "Αἰδου.—**40** καλδές μετὰ τὸ μειούμενον 39 κατὰ σύνεσιν.—**46** πάσσοφας-θεῖος εἰρων..—Ο Πλάτ. ἐδημιούργησε διπλῆν ἀντίθεσιν τοῦ Καλλίου, τὸ μὲν πρὸς τὸν πατέρα· δπου ὁ Ἰππόνικος ἐναπέθετε τῆς ἐργασίας τοὺς ἴδρωτας, ὁ νίδιος περισυνέλεγε κηφῆνας, ὃν ἡ διδασκαλία ἀκαρπος, τὸ δὲ πρὸς τὸν πιστὸν θυρωρόν, δστις προσέβλεπε μετ' ἐσχάτης καταφρονήσεως δτι ὁ κύριος ἐτίμα καὶ ἐλάττοευς. Διὰ τοὺς ἀκροατὰς καὶ ἀναγνώστας καὶ τὸ κ. VII, χαριέστατον διὰ τὴν γραφικότητα, ἀποτελεῖ εὐάρεστον διατριβήν· ἀμφότερα τὰ κεφάλαια 6-7 δζουσι σκηνῶν κωμῳδίας.—Εἰς τὴν παρομίωσιν τῆς αὐλῆς τοῦ Καλλίου πρὸς τὸν ἄδην ἀφορμὴν ἔδωκεν ὁ θυρωρός, δστις ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφ. ἐμφανίζεται ως Κέρβερος τῆς οἰκίας. Οἱ νεώτεροι ἐρμηνευταὶ κατὰ τὸ πλεῖστον δέχονται δτι ὁ Πλ. ἐν τῇ παρομοιώσει τῆς αὐλῆς τοῦ Καλλ. πρὸς τὸν ἄδην ἐνεπνεύσθη τὴν εἰκόνα του ἐκ τῆς Ὀδυσσείας μόνον ἐν τῇ γενικῇ συνολικῇ ἐντυπώσει χωρὶς νὰ φαντασθῇ σχολαστικῶς καὶ πάσας τὰς προμνημονεύθείσας λεπτομερείας τῆς ὅμοιότητος.

VIII. Ο Πρωτ. μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ Ἰππ. ὑπὸ τοῦ Σ. πλέκει τὸ ἐγκώμιον τῆς τέχνης καὶ ἔαυτοῦ καὶ δέχεται νὰ συζητήῃ περὶ τούτων ἐνώπιον πάντων τῶν ἐκεῖ σοφιστῶν, οἵτινες συνέρχονται εἰς συνέδριον: 1-15 δ Σ. συνιστῶν εἰς τὸν Πρωτ. τὸν Ἰππ. ἐπιθυμοῦντα νὰ μαθητεύσῃ παρὰ τῷ σοφιστῇ ἐρωτᾷ τοῦτον ἔὰν θέλει νὰ συζητήσουν περὶ τούτου μόνοι ἢ καὶ μετ' ἄλλων· 15-23 δ Πρωτ. ἐπαινεῖ τὴν πρόνοιαν τοῦ Σ., διότι ἀνὴρ ἔένος ἀποσπῶν τοὺς νέους ἀπὸ τῆς συναναστροφῆς ἄλλων πρὸς ἔαυτὸν ὀφείλει νὰ προσέχῃ πολύ, διότι τὸ ἔργον ἐγκλείει κινδύνους· 23-35 ἐνεκα τούτου ἡ σοφιστική, ἥτις εἶναι παλαιά, ἐμφανίζεται ὑπὸ διάφορα προσχήματα· 35-47 ἀλλ' ἐγὼ διαφωνῶ πρὸς

τοὺς ἄλλους σοφιστάς, διότι δὲν διέλαθον οὗτω τοὺς πολιτικοὺς καὶ ἐκλαμβάνονται πανοῦργοι· 47-55 ὅμολογῶ δτι εἶμαι σοφιστὴς καὶ δόξα τῷ θεῷ, ἀντὶ καὶ εἶμαι ἡλικιωμένος, δὲν ἔπαθον μέχρι σήμερον κακόν τι· 55-7 ὥστε προτιμῶ νὰ δημιλήσωμεν ἐνώπιον πάντων τῶν ἔνδον εὑρισκομένων· 57-70 τῇ προτάσει τοῦ Σ. καὶ Καλλίου παρασκευάζεται παρὰ τῷ Ἱππίᾳ συνέδριον πάντων τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ.— “Ο Σ. συνιστῶν τὸν Ἱππ. πρὸς τὸν Πρωτ. οὐ μόνον ἀδρὰ φιλοφρονῆματα ἐπιδιψίλεύει πρὸς τὸν σοφιστήν, ἀλλὰ καὶ κωδωνίζει ἐντέχνως πᾶν ὅ,τι ἡτο δυνατὸν νὰ κεντρίσῃ τὴν φιλοχρηματίαν αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν παρέχεται εἰς τὸν Πρωτ. ἡ εὐκαιρία νὰ τονίσῃ κατὰ τὴν ἐπιδεικτικὴν συνήθειαν τῶν σοφιστῶν μετ’ ἀνυποκρύπτου αὐτοσυνειδήσεως μακρὸν καὶ ὡραῖον παιᾶνα εἰς τὴν σοφιστικήν, ἥτις κατ’ αὐτὸν περιλαμβάνουσα πᾶσαν ἀνθρωπίνην σοφίαν καὶ ἐπιστήμην ἀνέρχεται εἰς πυμπαλαίους χρόνους, ἐκπροσωπουμένη παρὰ πάντων τῶν μεγάλων σοφῶν πάντων τῶν αἰώνων, δοι εἴητησαν νὰ καταστήσωσι τοὺς νέους **καλοὺς κάγαθούς**, Ὁμήρων, Ἡσιόδων, Σιμωνιδῶν, Ὅρφέων, Μουσαίων, Ἰηκων, Ἡροδίκων, Ἀγαθοκλέων, Πυθοκλειδῶν καὶ πολλῶν ἄλλων, εἰς οὓς φυσικὰ ἐκ μετριόφρονός(!) αὐτοφιλοφρονήματος παραλλήλως κατατάσσει καὶ ἐκατόν. Καὶ ὅμως αὐτὸς ὑπερβάλλει κατὰ πολὺ τοὺς μεγάλους ἐκείνους σοφοὺς ἐν τούτῳ, δτι, ἐν φ ἐκεῖνοι φοβούμενοι τὸν φθόνον τοῦ ὄχλου (σοφιστικῶς ἐνταῦθα ἀποδίδει εἰς τοὺς ἀρχαιοτέρους δτι μόνον κατὰ τοὺς χρόνους αὐτοῦ ἐγίνετο) ἔσπευσαν νὰ κρύψουν τὴν ἴδιαν σοφίαν ὅπισθεν ποικιλωνύμων παραπετασμάτων, αὐτὸς μετὰ παραδειγματικοῦ θάρρους καὶ ἀξιομιμήτου παρρησίας καὶ ὅμολογεῖ δτι εἶναι σοφιστὴς καὶ οὐδὲν διὰ τοῦτο κακὸν ἔχει πάθει μέχρι σήμερον, εἰ καὶ δεκάδας ἐτῶν ἀσκεῖ τὸ ἐπάγγελμα καὶ δὴ καθ’ ἡλικίαν εἶναι πατὴρ πάντων τῶν παρόντων, καὶ πρὸς κύρωσιν τῆς ἀφοβίας του παρακαλεῖ τὸν Σ. νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν σύστασιν ἐνώπιον πάντων τῶν παρόντων, μὲ τὴν ὅπισθόβουλον πρόθεσιν νὰ ἐπιδειχθῇ εἰς τὸν Ἱππίαν καὶ Πρόδ., δτι δ Σ. καὶ δ Ἱππ. πρὸς ἐκεῖνον κατὰ προτίμησιν ἀπετάθησαν. Ο Σ. θέλων νὰ κολακεύσῃ τὴν κενοδοξίαν τοῦ σοφιστοῦ, διαισθανθεὶς τοῦτο συνιστᾷ νὰ καλέσωσι καὶ τὸν Ἱππ. καὶ τὸν Πρόδ. καὶ τοὺς μετ’ αὐτῶν καὶ γίνεται ἐνθουσιωδῶς δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ Καλλ. νὰ ὀργανωθῇ συνέδριον τῶν σοφιστῶν· δθεν ἐν ὁιπῇ ὁφθαλμοῦ πανταχόθεν συγκομίζονται ως ἐν παλαιᾷ Ἀθηναϊκῇ 1η Σ/βοίου βάθρᾳ καὶ κλίναι, διότι πάντες φιλοτιμοῦνται νὰ τοποθετήσωσι τοιαῦτα παρὰ τῷ Ἱππ., ἐν φ δ Καλλ. καὶ δ Ἀλκ. καταφθάνουσι

χειραγωγοῦντες καὶ ὑποβαστάζοντες τὸν Πρόδ. ως τὸν ἐξ "Αἰδου
ἔξαναστάντα Λάζαρον καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ. Οὕτως ἐντέχνως παρα-
σκευάζεται πανσοφιστικὸν συνέδριον, συγκεντρούμενων ἐπὶ τὸ αὐτὸ
πασῶν τῶν σοφιστικῶν προσωπικοτήτων· πάντες ἡδη διαισθανό-
μεθα ὅτι ἡ μάχη τοῦ ἐνὸς δὲν θὰ διθῆ πρὸς μόνον τὸν Πρωτ.,
ἀλλὰ πρὸς πάντας τοὺς χυριωτέρους ἐκπροσώπους τοῦ σοφιστικοῦ
συγκροτήματος.³ Εκ τῶν κορυφαίων σοφιστῶν ἔλλείτει ὁ Γοργίας,
ἄλλ' ὁ Πλάτων ἀποβλέπων εἰς τὴν μεγάλην αὐτοῦ σημασίαν ἥθε-
λησε νὰ πραγματευθῇ περὶ αὐτοῦ ἐν ἴδιῳ διαλόγῳ.— 3 πρὸς σέ
τοι πρὸς σὲ ἀποκλειστικῶς, οὐχὶ πρὸς ἄλλον τῶν σοφιστῶν, φιλοφρό-
νημα κολακευτικὸν διὰ τὸν Πρωτ.— 7 οἰκίας μεγάλης καὶ εὔδαι-
μονος τοῦτο κωδωνίζει γαργαλίζων τὴν φιλοχρηματίαν τοῦ σοφι-
στοῦ.— 10 δοκεῖ ἐνάμιλλος... ὁ Πρωτ. ἂρα προσλαμβάνων εὑφυᾶ
νέον δὲν θὰ βασανισθῇ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ.— ἐλλόγιμος γενέσθαι τὸ
ὄντερον τῶν φιλοδόξων νέων ἢ το γενέσθαι τὰ μεγάλα πράττειν ἵκα-
νους.— 12 μάλιστά οἱ γενέσθαι ἀν, εἰ σοὶ συγγένοιτο καὶ τοῦτο
φιλοφρόνημα πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ σοφιστοῦ.— 14 μόνος πρὸς μό-
νον πλεον.— 15 δρυθῶς... ὁ Πρωτ. κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν σο-
φιστῶν ἐπιληφθεὶς τῆς πρώτης δοθείσης εὐχαιρίας πλέκει μαχρὸν
καὶ ώραῖον ὅμνον πρὸς τὴν σοφιστικὴν χάριν ἐπιδείξεως· ὅσφ μᾶλ-
λον ἔξαίρει τὰς μεγάλας δυσχερείας τοῦ ἔργου τῶν σοφιστῶν, τόσφ
μᾶλλον ἔξαίρει καὶ τὸ ἴδιον θάρρος καὶ παρρησίαν καὶ ἐπαινεῖ τὴν
δεδικαιολογημένην πρόνοιαν τοῦ Σ.— 16 εἰς πόλεις μεγάλας εἰς
ταύτας κατὰ προτίμησιν μετέβαινον οἱ σοφισταί, διότι ἔκει εὗρισκον
καὶ πολλοὺς καὶ πλουσίους μαθητάς.— 18.. τὰς τῶν ἄλλων συνου-
σίας -καὶ οἰκείων καὶ ὅμνείων- καὶ πρεσβυτέρων καὶ νεω-
τέρων ἢ διαιρεσίς τῆς ἐννοίας ἄλλων εἰς ζεύγη, τὰ δποῖα ἔξαίρον-
ται διὰ τῶν δμοιοτελεύτων, εἶναι καλλιτεχνικὸν μέσον τοῦ ὄφους
τῶν σοφιστικῶν χρόνων (διαιρεσίς, δμοιοτέλευτον). ἢ λ. ὅμνείων
προεκρίθη ἀντὶ τῆς συνηθεστέρας ἀλλοτρίων διὰ τὸ ἵσαριθμον τῶν
συλλαβῶν πρὸς τὸ οἰκείων (πάρισον).— ξένον-καὶ ἰόντα...-καὶ
πείθοντα... ἐπαλληλία.— 21.. οὐ γὰρ σμικροὶ φθόνοι... ὅντως
ἔψηφίσθη τῷ 432 π. Χ. ὁ νόμος τοῦ Διοπείθους, καθ' ὃν ἐγίνετο
εἰσαγγελία κατὰ πάντων τῶν τὰ θεῖα μὴ νομιζόντων καὶ λόγους
περὶ μεταρρίσιων διδασκόντων, καθ' ὃν ἐδιώχθησαν ὁ Ἀναξαγόρας,
ὁ Πρωταγόρας καὶ αὐτὸς ὁ Σωκράτης.— 23 ἔγὼ δὲ... ὁ Πρωτ.
μεγαλύνων καὶ λαμπρύνων τὴν σοφιστικὴν τὸ μὲν χαρακτηρίζει αὐ-
τὴν ὡς παναρχαίαν, τὸ δὲ περιλαμβάνει ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτῆς πᾶσαν

ἀνθρωπίνην σοφίαν καὶ ἐπιστήμην.— **26 πρόσχημα ποιεῖσθαι καὶ προκαλύπτεσθαι πλεον.**— **36 παραπετάσματι νέα εἰκόν.** ἔκφρασις μετὰ τὸ πρόσχημα ποιεῖσθαι κ. προκαλύπτεσθαι.— ἐγὼ δὲ μετὰ πολλοῦ τοῦ ἐγωισμοῦ ή ἀντίθεσις· πρβλ καὶ 47.— **41 οὐ γε πολλοί...** μετὰ πολλῆς περιφρονήσεως πρὸς τὸν ὅγλον, δν φαντάζεται ως κύμβαλα ἀλαλάζοντα.— **48 καὶ δμολογῶ τε... καὶ... καὶ...** καὶ τὸ πολυσύνδετον ἀδιάσειστον ἐγωισμὸν τοῦ σοφιστοῦ, δστις ἴσχυρίζεται διὰ οὐ μόνον παρέχει δ, τι ὑπισχνεῖται, ἀλλὰ καὶ διὰ ἔχει ἡδη παράσχει καὶ δὴ ἀπὸ πολὺ μακροῦ χρόνου.— **51 σὺν θεῷ εἰπεῖν οἱ ἀρχαῖοι,** ἐὰν λέγοντες μέγαν τινὰ λόγον (ώς ἐνταῦθα ὁ Πρωτ.: μηδὲν δεινὸν πάσχειν) ἐφοβοῦντο διὰ τὴν κομπορρημοσύνην αὐτῶν τὸν φιλόνον τῶν θεῶν, προσέθετον τοιαύτας εὑσεβεῖς φράσεις (**προσκυνῶ τὴν Νέμεσιν καὶ τὴν Ἀδράστειαν**). ἀλλ’ ἐπειδὴ οἱ σοφισταὶ ἡσαν ἄθεοι, τοιαῦται φράσεις εἰς τὰ στόματα αὐτῶν ἡσαν καθαρῶς τυπικαί, ἐστερημέναι οἶασδήποτε θρησκευτικῆς σημασίας.— **52 μηδὲν δεινὸν πάσχειν τραγ.** εἰρωνεία, ἐμφανῆς ὑπαινιγμὸς τῆς ἀντιθέσεως πρὸς τὸ τραγικὸν τέλος τοῦ σοφιστοῦ.— **55 πατήρ** μετά τινος ὑκερβολῆς, διότι τοῦ Σ. Θὰ ἥτο πρεσβύτερος κατὰ 15 τὸ πολὺ ἔτη.— **59 ἐνδείξασθαι καὶ καλλωπίσασθαι σκωπτικὴ ἀπομίμησις** τῶν πλεονασμῶν τῶν σοριστῶν.— **60 ἐρασταὶ αὐτοῦ δριστ.**— **66 καὶ αὐτοὶ ἐξ ἀδημονίας.**— **69 ἡκέτην—ἄγοντε—ἀναστήσαντες ποικιλία** δυῆκ. κ. πληθ. καθ' ὅμηρ. συνήθειαν. Οὕτως ἐντέχνως παρεσκευάσθη τὸ πανσοφιστικὸν συνέδριον· ἡδη ἀναμένεται ἡ συζήτησις· μετὰ πόσης τέχνης ὁ Πλάτων κεντρίζει διαρκῶς τὴν προσδοκίαν μας καὶ παίζει πρὸς τὴν ἀδημονίαν μας!

Τὰ κ. II-VIII ἀποτελοῦσι τὸν **εἰσαγωγικὸν διάλογον** (τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὸν κύριον διάλογον), δστις κυρίως ἀποτελεῖ τὸν **πρόδλογον** τοῦ διαλόγου, ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸν πρόδλογον τραγῳδίας, ὡς περιέχων τὰ αὐτὰ πρὸς ἐκεῖνον στοιχεῖα, ίδ. ἐν τέλει τοῦ κ. II.

IX. ***Ἐν τῷ συνεδρίῳ ὁ Πρωτ. ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ Σ. δηλοῖ διὰ διδάσκει τὴν πολιτικὴν τέχνην:** 1-9 ὁ Σ. προκαλούμενος ὑπὸ τοῦ Πρωτ. συνιστᾶ πάλιν τὸν Ἰπτ. καὶ ἐρωτᾷ τί θὰ μάθῃ μαθητεύων παρ' ἐκείνῳ· 9-13 ὁ Πρ. ἀπαντᾷ διὰ δ. Ἰπτ. καθ' ἐκάστην προκόπτων θὰ γίνεται βελτίων· 13-33 εἰς τί; ἐπανερωτᾷ ὁ Σ.· 33-47 θὰ μάθῃ, λέγει δ. Πρωτ., εὑζουλίαν περὶ τῶν οἰκείων καὶ τῶν τῆς πόλεως, γινόμενος δριστος πολιτικός· 47-51 ἐπαγγέλλομαι τὴν πολιτικὴν τέχνην.— ***Ἐν τῷ συνεδρίῳ ὁ Πρωτ. παρακαλεῖ τὸν**